

CEIAC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND PROCESUL DE INSTRUIRE ÎN
LABORATOARELE PARACLINICE ȘI IGIENICE**

COD: PO - 08

Exemplar: nr. 1

Revizuiți: 0

Ediția: 1

Pagina: 1/19

COD: PO - 08

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ

privind procesul de instruire în laboratoarele paraclinice și igienice

	ELABORATĂ	DISCUTATĂ ȘI ANALIZATĂ	COORDONATĂ	APROBATĂ
RESPONSABIL	Crițchi Tatiana	CEIAC	Consiliul de Administrație	Consiliul Profesoral
DATA	21.12.2022	21.12.2022	26.12.2022	11.05.2023 PV nr.7
SEMNĂTURA				

CEIAC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND PROCESUL DE INSTRUIRE ÎN
LABORATOARELE PARACLINICE ȘI IGIENICE**

COD: PO - 08

Exemplar: nr. 1

Revizuire: 0

Ediția: 1

Pagina: 2/19

CUPRINS

Numărul componentei în cadrul procedurii operaționale	Denumirea componentei din cadrul procedurii operaționale	Pagina
	Coperta/pagina de gardă	1
	Cuprins	2
1.	Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii	3
2.	Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii	3
3.	Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii	4
4.	Scopul procedurii	5
5.	Domeniul de aplicare al procedurii	5
6.	Documentele de referință/reglementările aplicabile activității procedurate	5
7.	Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați în procedură	7
8.	Descrierea procedurii	9
9.	Responsabilități și răspunderi în derularea activității	11
10.	Anexe, înregistrări, arhivări	13

CEIAC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND PROCESUL DE INSTRUIRE ÎN
LABORATOARELE PARACLINICE ȘI IGIENICE**

COD: PO -08

Exemplar: nr. 1

Revizuirii: 0

Ediția: 1

Pagina: 3/19

**I. LISTA RESPONSABILILOR CU ELABORAREA, VERIFICAREA ȘI APROBAREA
EDIȚIEI SAU, DUPĂ CAZ, A REVIZIEI ÎN CADRUL EDIȚIEI PROCEDURII**

Nr. Crt.	Operațiune	Numele și prenumele	Funcția	Subdiviziunea/ Compartimentul	Data	Semnătura
1.	Elaborat	Crițchi Tatiana	Directoare ad-junctă pentru instruirea practică	Secția studii	21.12.2022	
		Guțu Natalia	Șefă catedră Discipline para-clinice, igienice și epidemiologie	Catedre	21.12.2022	
		Petică Tatiana	Cadru didactic la disciplina histologie cu investigații histologice	Catedre	21.12.2022	
2.	Verificat	Preguza Olga	Cadru didactic la disciplina Investi-gații clincie și hematologice	Catedre	21.12.2022	
		Gribincea Beatricia	Cadru didactic la discipline igienice	Catedre	21.12.2022	
3.	Avizat	Crițchi Tatiana	Directoare ad-junctă pentru instruirea practică	Consiliul de Administrație	26.12.2022	
4.	Aprobat	Negrean Mariana	Directoare	Consiliul Profesorat	11.05.2023	

II. SITUAȚIA EDIȚIILOR ȘI A REVIZIILOR ÎN CADRUL EDIȚIILOR PROCEDURII

	Ediția sau, după caz, revizia în cadrul ediției	Componența revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei/ediției
	1	2	3	4
	Ediția I			
	Revizia 1			

CEIAC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND PROCESUL DE INSTRUIRE ÎN
LABORATOARELE PARACLINICE ȘI IGIENICE**

COD: PO - 08

Exemplar: nr. 1

Revizuirii: 0

Ediția: 1

Pagina: 4/19

**III. LISTA PERSOANELOR LA CARE SE DIFUZEAZĂ EDIȚIA SAU, DUPĂ CAZ,
REVIZIA DIN CADRUL EDIȚIEI PROCEDURII**

Nr. Crt.	Scopul	Subdiviziunea	Funcția	Data primirii	Nume, prenume Semnătura
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.1	Aplicare		Directoare	15.05.23	ovprean si [Signature]
1.2	Aplicare Informare	Toate subdiviziunile	Directoare	15.05.23	ovprean si [Signature]
			Directoare adjunctă pentru activitatea educațională, didactică și metodică	15.05.23	So. Rob. Feuh
			Directoare adjunctă pentru instruirea practică	15.05.2023	Cutjchi T. [Signature]
			Șefa Centru în domeniul educației (continuă)	15.05.23	A. Moros
			Șefa secției asigurarea calității	15.05.23	Homeni R. [Signature]
			Șefe secții de învățământ	15.05.23	Turbulea G. [Signature]
				15.05.23	Rusica Z. [Signature]
				15.05.23	Proceca L. [Signature]
				15.05.23	Covalaru E. [Signature]
				15.05.23	B. Emilian [Signature]
				15.05.23	A. Boharu [Signature]
				15.05.23	O. Teja V. [Signature]
			Șefe catedre	15.05.23	Banaciu E. [Signature]
				15.05.23	Buteu M. [Signature]
				15.05.23	Coșev S. [Signature]
			Metodiste	15.05.23	D. Bobaru [Signature]
				15.06.23	L. Cheptanasi S. [Signature]
1.3	Arhivare		Arhivar		

CEIAC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND PROCESUL DE INSTRUIRE ÎN
LABORATOARELE PARACLINICE ȘI IGIENICE**

COD: PO - 08

Exemplar: nr. 1

Revizuirii: 0

Ediția: 1

Pagina: 5/19

IV. SCOPUL PROCEDURII

Prezenta procedură va reglementa modul de organizare, desfășurare și evaluare a lecțiilor practice la disciplinele paraclinice și igienice, desfășurate în cadrul laboratoarelor și cabinetelor cu specific de investigații paraclinice și igienice, care va garanta corectitudinea și completitudinea descrierii procesului de asistență de diagnostic clinic general, hematologic, citologic, microbiologic, parazitologic, biochimic, histologic și igienico-sanitar la toate etapele lecției formând competențe profesionale specifice asistentului medical în diagnostic de laborator, moașei, asistentului medical, asistentului medical în urgențe, tehnicianului dentar, asistentului farmacist din instituția de învățământ profesional tehnic.

V. DOMENIUL DE APLICARE

Procedura elaborată și distribuită de către directorul adjunct pentru instruire practică, se aplică de șefii catedrelor și cadrele didactice (titulare și angajate prin cumul de funcție) de la Discipline paraclinice, igienice și epidemiologie, Discipline fundamentale și Discipline farmaceutice, pentru a reglementa prevederile generale de desfășurare a tuturor lecțiilor practice în laboratoarele cu specific de investigații paraclinice și igienice.

VI. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ/REGLEMENTĂRILE APLICABILE ACTIVITĂȚII PROCEDURALE.

- 6.1. Nomenclatorul domeniilor de formare profesională al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, aprobat prin HG nr.853 din 14.12.2015.
- 6.2. Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar în baza Sistemului de Credite de Studii Transferabile, anexă la ordinul Ministerului Educației nr.234, din 25 martie 2016.
- 6.3. Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății al RM nr.800 din 01 septembrie 2022.
- 6.4. Regulamentul de funcționare al Centrului educațional de simulare în instruirea medicală (CESIM), aprobat prin Ordinul nr.163a-AC din 03.09.2018.
- 6.5. Regulamentul privind organizarea activității cabinetelor/laboratoarelor în Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, aprobat prin ordinul 112-AC din 26 decembrie, 2016.
- 6.6. Regulamentul de activitate a catedrei în Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, aprobat prin ordinul nr.34a-AC din 19 septembrie 2016.
- 6.7. Regulamentul privind organizarea evaluării rezultatelor școlare în Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, aprobat prin ordinul nr.112-AC din 26 decembrie 2016.
- 6.8. Codul de etică al cadrului didactic din Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, aprobat prin ordinul nr.112-AC din 26 decembrie 2016.
- 6.9. Planul de învățământ la specialitatea Diagnosticare medicală și tehnici de tratament, calificarea asistent medical în diagnostic de laborator, aprobat prin ordinul Ministerului

CEIAC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND PROCESUL DE INSTRUIRE ÎN
LABORATOARELE PARACLINICE ȘI IGIENICE**

COD: PO - 08

Exemplar: nr. 1
Revizuirii: 0
Ediția: 1
Pagina: 6/19

Sănătății al RM nr.78 P din 17 iulie 2016, ordinul Ministerului Educației al RM nr. 9C 91/16 din 15 august 2016.

6.10. Planul de învățământ la Diagnosticare medicală și tehnici de tratament, calificarea asistent medical în diagnostic de laborator, aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății al RM nr.15/942 din 14 martie 2022, ordinul Ministerului Educației și Cercetării al RM nr. SC 72/22 1091 din 01 noiembrie 2022.

6.11. Planul de învățământ la specialitatea Medicină, calificarea asistent medical, aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății al RM nr.15/942 din 14 martie 2022, ordinul Ministerului Educației și Cercetării al RM nr. SC 75/22 1091 din 01 noiembrie 2022.

6.12. Planul de învățământ la specialitatea Îngrijirea bolnavilor, calificarea asistent medical, aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății al RM nr.15/942 din 14 martie 2022, ordinul Ministerului Educației și Cercetării al RM nr. SC 74/22 1091 din 01 noiembrie 2022.

6.13. Planul de învățământ la specialitatea Obstetrică, calificarea moașă, aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății al RM nr.15/942 din 14 martie 2022, ordinul Ministerului Educației și Cercetării al RM nr. SC 73/22 1091 din 01 noiembrie 2022.

6.14. Planul de învățământ la specialitatea Stomatologie, calificarea tehnician dentar, aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății al RM nr.15/942 din 14 martie 2022, ordinul Ministerului Educației și Cercetării al RM nr. SC 78/22 1091 din 01 noiembrie 2022.

6.15. Planul de învățământ la specialitatea Farmacie, calificarea asistent farmacist, aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății al RM nr.15/942 din 14 martie 2022, ordinul Ministerului Educației și Cercetării al RM nr. SC 71/22 1091 din 01 noiembrie 2022.

6.16. Curricula la unitățile de curs în vigoare.

6.17. Protocoale clinice naționale, link-ul <https://ms.gov.md/legislatie/ghiduri-protocoale-standarde/>

6.18. Protocol/Algoritm al deprinderilor practice, calificarea Asistent medical în diagnostic de laborator ed-II-a, Chișinău 2017.

CEIAC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND PROCESUL DE INSTRUIRE ÎN
LABORATOARELE PARACLINICE ȘI IGIENICE**

COD: PO - 08

Exemplar: nr. 1

Revizuire: 0

Ediția: 1

Pagina: 7/19

VII. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI ALE TERMENILOR UTILIZAȚI ÎN PROCEDURĂ

Nr.	Termenul / Conceptul/Abrevierea	Definiția
1.	Învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar	Un nivel de învățământ ancorat pe procesele economice și sociale actuale, dar și de cele de perspectivă.
2.	CEMF „Raisa Pacalo”	Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”
3.	CESIM	Centrul Educațional de Instruire în Simularea Medicală
4.	Centrul Educațional de Simularea în Instruirea Medicală	Reprezintă săli de simulare, cabinete care asigură condiții de planificare, organizare și desfășurare a lecțiilor practice preclinice, evaluare a finalităților de studii manifestate în competențe profesionale specifice calificării.
5.	Laborator	Local sau încăpere prevăzută cu instalații speciale, aparate și instrumente, pentru experiențe științifice și lucrări practice în domeniul științelor experimentale și al tehnicii sau pentru prepararea unor produse de uz comun.
6.	Profesor titular din cadrul CEMF „Raisa Pacalo”	Cadru didactic, desemnat prin ordin de către instituția de învățământ profesional tehnic, specialist în domeniu, care asigură planificarea, organizarea, evaluarea și buna desfășurare a activității didactice.
7.	Plan de învățământ	Document normativ obligatoriu, validat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării al RM și Ministerul Sănătății al RM, care are funcția de a orienta procesul instructiv-educativ.
8.	Curricula la unitățile de curs	Un document normativ, care este conceput în așa fel încât oferă posibilitatea cadrului didactic de a elabora strategii proprii de proiectare și organizare a demersului educațional în vederea formării la elevi a competențelor profesionale specifice, valorilor și atitudinilor ce corespund necesităților curente și de perspectivă ale pieții muncii și ale unei societăți aflate în permanentă schimbare.
9.	Modul	Unitate de curs care au drept scop formarea la elevi a unui comportament specific profesiei/specialității și reprezintă o structură didactică unitară din punct de vedere tematic atât pentru instruirea teoretică cât și pentru cea practică.
10.	Plan tematic	Totalitatea temelor de la unitatea de curs (modul), cu repartizarea numărului de ore pentru lecții teoretice, practice și studiu individual ghidat.
11.	Protocol/algoritm al deprinderilor practice	Suport metodologic pentru cadrele didactice și elevi în formarea abilităților practice.
12.	Lecție practică	Lecțiile practice care se desfășoară în CESIM, și săli de studii, acest tip de instruire practică are caracter individual, în cadrul căruia elevul dobândește nivelul primar de abilități practice, detaliate specifice disciplinelor fundamentale și de specialitate.

CEIAC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND PROCESUL DE INSTRUIRE ÎN
LABORATOARELE PARACLINICE ȘI IGIENICE**

COD: PO - 08

Exemplar: nr. 1
Revizuire: 0
Ediția: 1
Pagina: 8/19

Nr.	Termenul / Conceptul/Abrevierea	Definiția
13.	Ghid pentru lecții practice	Instrument didactic pentru elevi, ce include planul tematic, competențele specifice unității de curs și descrierea etapizată a desfășurării lecțiilor practice, care favorizează formarea și dezvoltarea competențelor profesionale specifice calificării.
14.	Minioficiul elevului	Spațiu, zonă a laboratorului/cabinetului prevăzut pentru fiecare elev, dotat cu reagenți, instrumentar și aparataj necesar realizării probei practice.
15.	Echipament individual de protecție	Orice echipament destinat a fi purtat în scopul protejării împotriva unui sau a mai multor riscuri care ar putea să îi pună în pericol securitatea și sănătatea la locul de muncă.
16.	Laborator investigații microbiologice	Spațiu prevăzut pentru dezvoltarea abilităților de investigații bacteriologice, virusologice și parazitologice.
17.	Laborator investigații clinice, hematologice și citologice	Spațiu prevăzut pentru dezvoltarea abilităților de investigații clinice generale, hematologice și citologice.
18.	Laborator investigații biochimice	Spațiu prevăzut pentru dezvoltarea abilităților de investigații biochimice generale și special.
19.	Laborator investigații histologice	Spațiu prevăzut pentru dezvoltarea abilităților de investigații histologice.
20.	Laborator investigații sanitar-igienice	Spațiu prevăzut pentru dezvoltarea abilităților de investigații sanitar – igienice a factorilor de mediu, produselor alimentare, a instituțiilor medicale și pentru copii.
21.	Cabinet de epidemiologie	Spațiu prevăzut pentru dezvoltarea abilităților de investigații epidemiologice.
22.	Cabinet promovarea sănătății	Spațiu prevăzut pentru dezvoltarea competențelor de promovare a sănătății.
23.	PO	Procedură operațională
24.	MNCP	Media notelor curente la lecțiile practice
25.	AF	Asistent farmacist
26.	AMDL	Asistent medical în diagnostic de laborator
27.	AM	Asistent medical
28.	AMU	Asistent medical în urgență
29.	AM ÎB	Asistent medical, specialitatea Îngrijirea bolnavilor
30.	TD	Tehnician dentar
31.	IPSSM	Instruire Periodică privind Securitatea și Sănătatea în Muncă

CEIAC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND PROCESUL DE INSTRUIRE ÎN
LABORATOARELE PARACLINICE ȘI IGIENICE**

COD: PO - 08

Exemplar: nr. 1

Revizuire: 0

Ediția: 1

Pagina: 9/19

VIII. DESCRIEREA PROCEDURII

Rolul și importanța lecțiilor practice în cadrul disciplinelor paraclinice și igienice

Lecțiile practice în cadrul disciplinelor paraclinice și igienice vor contribui la dezvoltarea abilităților de organizare eficientă a spațiului de muncă pentru manipularea probelor biologice la etapele preanalitică, analitică și postanalitică de investigații clinice generale, hematologice, citologice, microbiologice, biochimice, parazitologice și igienico-sanitare; de efectuare a investigațiilor clinice, hematologice, citologice, microbiologice, biochimice, parazitologice și igienico-sanitare conform algoritmilor, protocoalelor și ghidurilor elaborate; de interpretare a rezultatelor investigațiilor; de depistare și înlăturare a neconformităților în efectuarea investigațiilor de laborator; de asigurare a calității investigațiilor efectuate; de respectare a regulilor de biosiguranță și biosecuritate în activitatea medicală și de laborator; de promovare a modului sănătos de viață.

8.1. Organizarea lecțiilor practice

8.1.1. Consultarea orarului, curriculumului la unitatea de curs, planului tematic (fiecare profesor consultă setul de documente conform specificului disciplinei).

8.1.2. Consultarea literaturii didactice și de specialitate.

8.1.3. Elaborarea proiectului didactic pentru lecția practică (proiectele didactice se elaborează conform specificului disciplinei).

8.1.4. Completarea platformei Moodle la activitatea educațională planificată.

8.1.5. Diseminarea informației necesare elevilor.

8.1.6. În cazul lecțiilor practice la disciplinele de specialitate se pregătesc situații problematizate, cazuri clinice, fișe cu sarcini, algoritmi similare celor de la examenul de calificare (*Anexa nr.1*).

8.1.7. Pentru evaluarea sarcinii practice, cadrul didactic elaborează fișa de evaluare a manoperei practice, similar celor de la examenul de calificare (*Anexa nr.2*).

8.1.8. Pregătirea necesarului pentru demonstrarea manoperelor practice (probe biologice, reagenți, veselă și ustensile de laborator, aparataj, consumabile).

8.2. Desfășurarea lecțiilor practice

Desfășurarea instruirii în laboratoarele și cabinetele disciplinelor paraclinice și igienice

Instruirea în laboratoarele și cabinetele disciplinelor paraclinice și igienice se realizează în baza curricula la unitățile de curs, corespunzător planurilor de învățământ, planurilor tematice și orarului aprobat de directorul CEMF „Raisa Pacalo” la calificările AMDL, AM, AM ÎB, AMU, AF, TD, Moașă.

8.2.1. Lecții practice în laboratoarele paraclinice și igienice

- Lecțiile practice se desfășoară în laboratoare catedrei Discipline paraclinice, igienice și epidemiologie, catedrei Discipline farmaceutice și catedrei Discipline fundamentale.

CEIAC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND PROCESUL DE INSTRUIRE ÎN
LABORATOARELE PARACLINICE ȘI IGIENICE**

COD: PO - 08

Exemplar: nr. 1

Revizuire: 0

Ediția: 1

Pagina: 10/19

- Elevii sunt admiși în laboratoare dacă sunt dotați cu echipamentul individual de protecție: halat, bonetă, încălțăminte de schimb, mănuși.
- Cadrele didactice informează elevii la prima activitate practică despre importanța respectării regulilor de securitate și sănătate în muncă la toate etapele realizării sarcinilor aplicative, fapt confirmat prin semnarea fiecărui elev în registrul pentru tehnica securității muncii (*Anexa nr.3*).
- Cadrele didactice evaluează în prealabil asigurarea cu necesarul de probe biologice, preparate, reagenți, veselă și ustensile de laborator, microscop, balanțe cu seturi de greutăți, acte normative și legislative, ghiduri naționale, proceduri similare activității de laborator din laboratoarele instituțiilor medicale, etc. pentru desfășurarea calitativă a activităților practice.
- Profesorii evaluează la începutul activității: prezența elevilor, echipamentul individual de protecție și mijloacele didactice necesare activității: Ghidul pentru lecții practice, manualul cu protocoale/algoritm al deprinderilor practice.
- Evaluarea conținutului tematic se realizează în conformitate cu conținutului curricular, în limita a 40 - 45 minute.
- Demonstrarea de către profesor a manoperei practice sau demonstrarea tutorialelor, filmelor didactice, experimentelor virtuale (aproximativ 10 – 20 minute).
- Dotarea minioficiului cu probe biologice, preparate, reagenți, veselă, ustensile de laborator etc..
- Exersarea de către elevi (individual, în perechi, grupuri mici) a manoperei practice, cu respectarea regulilor de securitate și sănătate în muncă la toate etapele realizării sarcinilor aplicative: utilizarea șorțurilor, ochelarilor de protecție, covorașelor de cauciuc (aproximativ 40 minute).
- Demonstrarea de către elevi a manoperei înșușite conform protocoalelor/algoritm al deprinderilor practice (25-30 minute). Evaluarea îndeplinirii manoperei conform Fișei de evaluare (*Anexa nr.2*).
- Completarea ghidului lecției practice. (15-20 minute) (*Anexa nr.4*).
- Consolidarea conținuturilor înșușite aplicând diverse metode: *testarea, situația problematizată, harta conceptuală, mozaic, metoda R.A.I, diagrama cauzelor și a efectului, matricele, algoritmizarea*, etc. (15-20 minute).
- Evaluarea sumativă conform fișei de monitorizare (*Anexa nr.5*). Argumentarea notelor.
- Tema pentru acasă (consultarea unor acte normative, statistici, manopere practice, surse bibliografice actualizate etc.)

8.2.2. Lecții practice în cabinetele paraclinice și igienice

- Lecțiile practice se desfășoară în cabinetele catedrei discipline paraclinice, igienice și epidemiologie.
- Elevii sunt admiși în cabinete dacă sunt dotați cu echipamentul individual de protecție: halat, bonetă, încălțăminte de schimb, mănuși.

CEIAC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND PROCESUL DE INSTRUIRE ÎN
LABORATOARELE PARACLINICE ȘI IGIENICE**

COD: PO - 08

Exemplar: nr. 1

Revizuirii: 0

Ediția: 1

Pagina: 11/19

- Cadrele didactice informează elevii la prima activitate practică despre importanța respectării regulilor de securitate și sănătate în muncă la toate etapele realizării sarcinilor aplicative, fapt confirmat prin semnarea fiecărui elev în registrul pentru tehnica securității muncii *Anexa nr.3*.
- Cadrele didactice evaluează în prealabil asigurarea cu necesarul de acte normative și legislative, ghiduri naționale, proceduri similare activității departamentelor de epidemiologie și promovare a sănătății din instituțiile medicale și ANSP, etc. pentru desfășurarea calitativă a activităților practice.
- Profesorii evaluează la începutul activității: prezența elevilor, echipamentul individual de protecție și mijloacele didactice necesare activității: Ghidul pentru lecții practice, fișe de lucru, situații problematizate.
- Evaluarea conținutului tematic se realizează în conformitate cu conținutului curricular, în limita a 40 - 45 minute.
- Demonstrarea de către profesor a tutorialelor, filmelor didactice, proiectelor de promovare (aproximativ 10 – 20 minute).
- Exersarea de către elevi (individual, în perechi, grupuri mici) a abilităților de investigații epidemiologice și de elaborare a proiectelor de promovare a sănătății (aproximativ 40-50 minute).
- Completarea ghidului lecției practice (*Anexa nr.4*) (20-30 minute).
- Consolidarea conținuturilor însușite aplicând diverse metode: *testarea, situația problematizată, harta conceptuală, mozaic, metoda R.A.I, diagrama cauzelor și a efectului, matricele, algoritmizarea, etc.* (20-30 minute).
- Tema pentru acasă (consultarea unor acte normative, statistici, manopere practice, surse bibliografice actualizate etc.)

IX. RESPONSABILITĂȚI ȘI RĂSPUNDERI ÎN DERULAREA ACTIVITĂȚII

Responsabilități:

• Directorului adjunct pentru instruirea practică:

- Monitorizarea și respectarea orarului lecțiilor practice.
- Evaluarea și monitorizarea desfășurarea lecțiilor practice.
- Evaluarea cum au fost completate registrele pentru lecții practice conform planului tematic, notarea elevilor.
- Perfectarea contractelor cu bazele practice de instruire.

• Șefii secțiilor de învățământ;

- Prezintă profesorilor orarul lecțiilor practice aprobat de directorul CEMF „Raisa Pacalo”.
- Verifică corectitudinea completării registrelor conform planurilor tematice la unitate de curs.
- Monitorizează disciplina de muncă a profesorilor.

CEIAC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND PROCESUL DE INSTRUIRE ÎN
LABORATOARELE PARACLINICE ȘI IGIENICE**

COD: PO - 08

Exemplar: nr. 1

Revizuirii: 0

Ediția: 1

Pagina: 12/19

• **Șefi catedră și cadre didactice:**

- Activează în conformitate cu cerințele prevăzute de Regulamentul ordinii interne al Centrului de excelență și în baza planului anual de activitate aprobat de șeful catedrei.
- Respectă cu strictețe orarul aprobat de directorul CEMF „Raisa Pacalo”.
- Colaborează cu personalul tuturor subdiviziunilor instituției pe verticală și orizontală.
- Este obligat să respecte disciplina de muncă în conformitate cu normele legislative în vigoare.
- Asigură respectarea cu strictețe a regulilor de securitate și sănătate în muncă în timpul lecțiilor practice clinice și preclinice.
- Organizează activitățile didactice din cadrul catedrei.
- Șefii de catedră colaborează cu cadrele didactice pe plan științific profesional și metodic.
- Asistă, în scop de formare/autoformare la lecțiile practice a colegilor, conform unui grafic stabilit la catedră.
- Șefii de catedră verifică sistematic calitatea predării disciplinelor de studii în cadrul catedrei.
- Șefii de catedră monitorizează disciplina de muncă a profesorilor.
- Organizează și monitorizează asigurarea disciplinelor cu material metodic-didactic actualizat.
- Șefii de catedră organizează, consiliază și monitorizează cadrele didactice în elaborarea instrumentelor curriculare la unitățile de curs (proiecte didactice pentru lecțiile practice, ghiduri pentru lecțiile practice, culegere de teste, cazuri clinice, fișe de evaluare etc.)
- Discută în cadrul ședințelor de catedră rezultatele reușitei și frecvenței elevilor la unitățile de curs.
- Organizează studierea și implementarea în procesul educațional a platformei educaționale Moodle CEMF „Raisa Pacalo”.
- Cadrul didactic informează șeful catedrei, directorii adjuncți despre absența de la lecții.
- Asigură un climat psihologic favorabil, creativ, de ajutor reciproc al profesorilor și profesor-elev, elev-elev.

• **Elevi:**

- Toți elevii care își desfășoară activitatea în cabinetele și laboratoarele farmaceutice vor fi instruiți, la prima oră practică a fiecărei unități de curs, privind IPSSM în laboratorul farmaceutic, conform *Legii securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI* din 10.07.2008, Hotărârii Guvernului nr. 95 din 05.02.2009 pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea *Legii securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI* din 10 iulie 2008
- Toți elevii care își desfășoară activitatea în cabinetele și laboratoarele farmaceutice au obligația să însușească și să respecte IPSSM în laboratorul farmaceutic.
- Este interzis elevilor accesul în cabinetele și laboratoarele farmaceutice cu mâncare sau băuturi (suc, apă minerală, apă plată etc.), acestea se vor consuma în pauză, în afara laboratorului.

CEIAC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND PROCESUL DE INSTRUIRE ÎN
LABORATOARELE PARACLINICE ȘI IGIENICE**

COD: PO - 08

Exemplar: nr. 1

Revizuirii: 0

Ediția: 1

Pagina: 13/19

- În cazul în care un elev este găsit cu mâncare sau băutură asupra sa, acestea vor fi aruncate imediat la coșul de gunoi.
- Este interzis elevilor accesul în cabinetele și laboratoarele farmaceutice cu alte substanțe (inflamabile, pirotehnice, etc).
- Este interzis elevilor a folosi aparatele, ustensilele sau substanțele aflate în cabinetele și laboratoarele farmaceutice fără consimțământul cadrului didactic.
- Elevii găsiți vinovați de deteriorarea bunurilor sau a materialului didactic din dotarea cabinetelor și laboratoarelor farmaceutice vor suporta toate cheltuielile necesare reparării sau înlocuirii acestor bunuri. În cazul în care nu se cunoaște vinovatul, răspunderea materială revine întregii grupe care a desfășurat lecția practică în cabinetul/laboratorul farmaceutic atunci când s-a produs paguba.

X. ANEXE, ÎNREGISTRĂRI, ARHIVĂRI

Anexa nr.1

SARCINĂ DIDACTICĂ

Unitatea de curs INVESTIGAȚII CLINICE GENERALE

Tema probei practice: *Examenul sumar al urinei.*

Sarcina probei practice: Pacientă în vârstă de 62 ani, a fost transferată de la o altă unitate spitalicească pentru infecție a tractului urinar rezistentă la antibiotice. La internare pacienta descrie grețuri, inapetență, astenie, disurie, polachiurie, oligurie. Medicul a indicat analiza generală a urinei.

Examinați preparatul sedimentului urinar prin metoda orientativă.

Sarcini de lucru:	Criterii de evaluare a procesului de executare a sarcinilor de lucru și a rezultatelor acestuia:
1. Dotați minioficiul pentru examinarea preparatului sediment urinar prin metoda orientativă.	1. Corectitudinea dotării minioficiului.
2. Examinați preparatul sedimentului urinar prin metoda orientativă.	2. Corectitudinea respectării etapelor tehnicii de executare a manoperei.
3. Documentați datele obținute și completați buletinul de analiză. Interpretați rezultatul.	3. Documentarea și interpretarea clinică a rezultatelor obținute.
4. Reorganizați minioficiul respectând regimul anti-epidemic și tehnica securității.	4. Reorganizarea minioficiului

FIȘA DE EVALUARE A MANOPEREI PRACTICE
Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”
Catedra Discipline paraclinice, igienice și epidemiologie
Specialitatea 91410 Diagnosticare medicală și tehnici de tratament
Calificarea Asistent medical în diagnostic de laborator

N.P. elevului _____ Grupa _____ Scor _____
 total acumulat de elev _____ puncte Nota _____

Sarcina practică _____

Tema probei practice: *Metoda microscopică de diagnostic.*

Sarcina probei practice:

În departamentul de investigații microbiologice a laboratorului din IMSP Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga” sunt realizate investigații a cazurilor de septicemie la pacienții din secția de chirurgie septică. În laborator au fost aduse probe de hemocultură, recoltate de la pacienții febrili din secția de terapie intensivă, departamentul boli chirurgicale.

Probele au fost însămânțate, conform procedurii, în mediul bifazic și în bulion glucozat, termostatat la 37°C timp de 18 ore. Pentru aprecierea conduitei ulterioare și selectarea unui algoritm de investigație relevant este indicată studierea caracterelor morfologice. Este recomandat de pregătit un frotiu conform prevederilor Protocolului/ algoritmului al deprinderilor practice (Chișinău, 2017).

Pregățiți frotiu din cultura crescută pe mediu lichid.

Criteria de evaluare a modului de realizare a sarcinii de lucru	Indicatorii de realizare	Punctaj maximal acordat	Punctaj acumulat
Corectitudinea dotării minioficiului. Punctaj maximal -11	1. Selectează lamă, set pentru degresarea lamei.	0-2	
	2. Selectează cuvă emailată, cuvă reniformă, suportul portlamă, confecționat din două bastonașe de sticlă unite cu tuburi de gumă la capete.	0-3	
	3. Selectează ansă bacteriologică, pensă, hârtie de filtru.	0-3	
	4. Pregătește reactivii: alcool. etilic 96%, apă distilată sterilă	0-2	
	5. Selectează cultura microbiană, crescută în mediu lichid.	1	
Corectitudinea respectării etapelor tehnicii de executare a manoperei. Punctaj maximal - 19	1. Degresează lama portobiect, prelucrând-o cu săpun, apoi șterge integral săpunul de pe lamă cu tifon.	0-2	
	2. Pune lama pe suportul portlamă.	0-2	
	3. Aprinde spirtiera, respectând tehnica securității.	1	
	4. Flambează anza bacteriologică în flacăra spirtierei: de la început anza, apoi axul metalic.	0-2	
	5. Ține eprubeta cu cultură microbiană în mâina stângă, iar cu dosul palmei mâinei drepte scoate dopul din eprubetă.	0-2	
	6. Flambează gâtul eprubetei în flacăra spirtierei.	1	

	7. Cu anza bacteriană sterilă preia câteva picături de produs microbial. Flambează gâtul eprubetei și pune dopul. Eprubeta este amplasată în stativ.	0-3	
	8. Produsul preluat se etalează în strat cât mai subțire pe o suprafață de 1-2 cm ² .	1	
	9. Flambează anza bacteriologică și o instalează în stativ.	1	
	10. Lama se usucă în aer cald la flacăra arzătorului, ținând lama de margini în poziție orizontală cu ajutorul degetului mare și a celui indicator.	1	
	11. Stinge spirtiera.	1	
	12. Frotiul uscat complet este ținut cu degetul mare și indicator și trecut prin partea superioară a flăcării timp de 6 secunde.	0-2	
Documentarea și interpretarea clinică a rezultatelor obținute. Punctaj maximal -3	1. Pe frotiul pregătit este înregistrat numărul de ordine din registrul materialului recepționat.	1	
	2. Interpretează rezultatul obținut.	1	
	3. Depistează factorilor de eroare.	1	
Reorganizarea minioficiului Punctaj maximal -3	1. Dezinfectează vesela de laborator ce a contactat cu materialul biologic.	1	
	2. Reassemblează minioficiul.	1	
	3. Dezinfectează suprafața mesei ce a contactat cu materialul biologic.	1	
Punctaj maximal acordat		36	
Punctaj maximal acumulat de elev			

SCHEMA DE CONVERTIRE A PUNCTELOR ACUMULATE DE CANDIDAT ÎN NOTE

Pondere procentuală a punctajului	0-4 %	5-9%	10-20%	21-33%	34-47%	48-62%	63-77%	78-87%	88-94%	95-100%
Punctajul acumulat	0	1-2	3-6	7-11	12-16	17-21	22-26	27-31	30-33	34-36
Nota	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Anexa nr. 3

REGISTRUL PENTRU TEHNICA SECURITĂȚII MUNCII

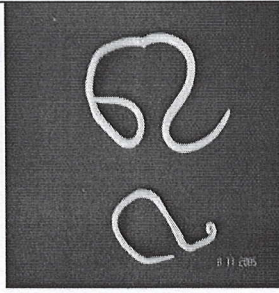
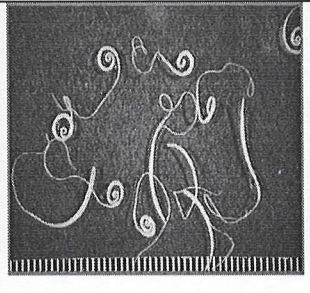
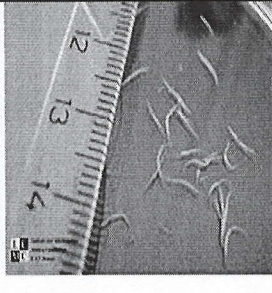
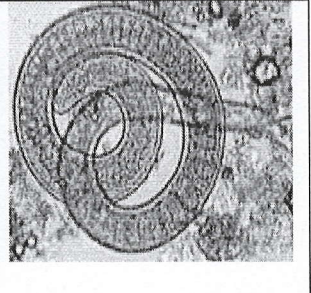
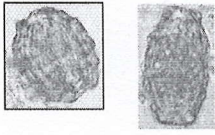
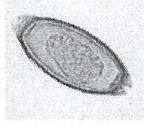

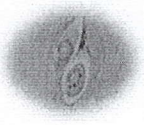
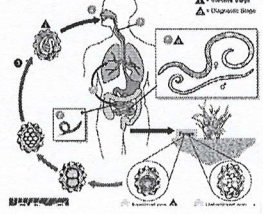
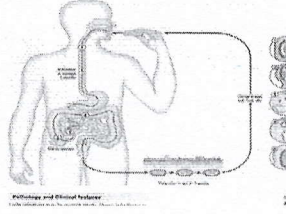
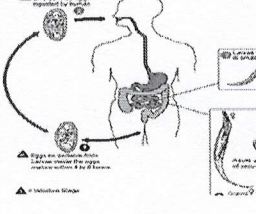
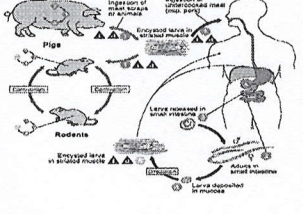
Unitatea de curs _____

Grupa _____

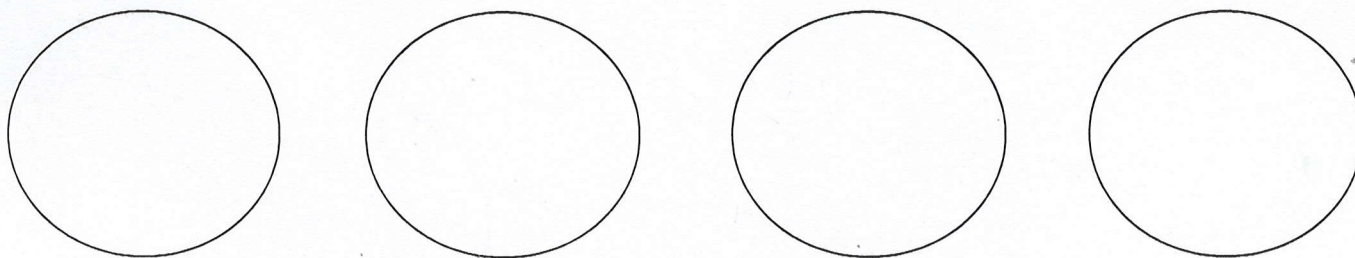
Calificarea _____

Data	Grupa	Numele, prenumele elevului	Grupa sangvină	Semnătura elevului	Semnătura cadrului didactic

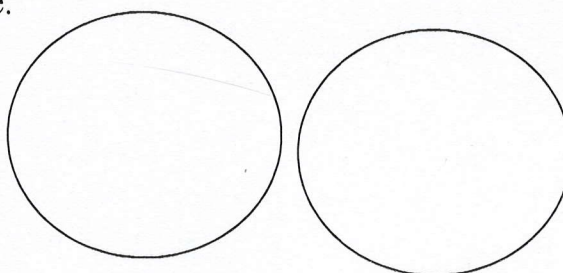
Activitatea A1. Determinați reperele taxonomice, morfologia și particularitățile ciclului vital al nematodelor

<p>Repere taxonomice</p>				
	<p>Adult -</p> <p>Ou</p> 	<p>Adult -</p> <p>Ou</p> 	<p>Adult -</p> <p>Ou</p> 	<p>Adult -</p> <p>Larvă</p>
<p>Ciclu evolutiv</p>				

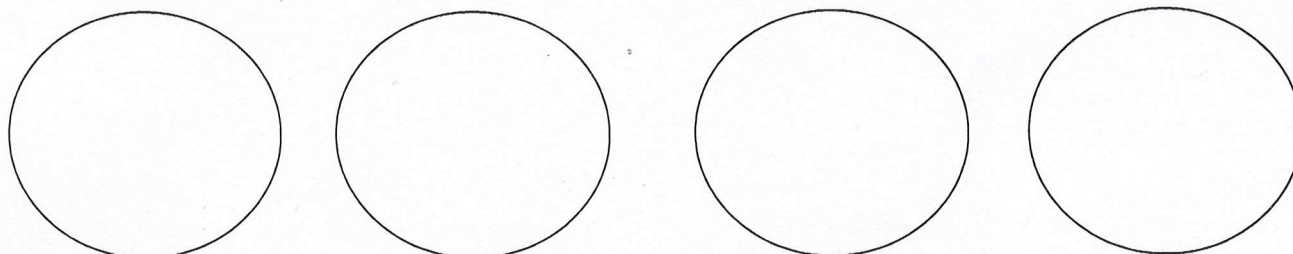
Activitatea A2. Cercetați pe micropreparate morfologia ouălor nematodelor (*Ascaris lumbricoides*, *Trichocephalus trichiurus*, *Enterobius vermicularis*). Reprezentați prin desen preparatele microscopiate.

Activitatea A3. Cercetați pe micropreparate larvele de trichinelă (*Trichinella spiralis*). Reprezentați prin desen preparatele microscopiate.

Activitatea A4. Identificați speciile ouălor de helmint în frotiuri anonime în funcție de particularitățile morfologice.

Concluzii:

Evaluarea activității:		Nota	Nota finală
Cunoștințe teoretice			
Activitate practică			

Semnătura profesorului _____

CRITERIILE DE EVALUARE CONFORM FIȘEI DE MONITORIZARE

Nr. d/o	Numele, prenumele elev/ă	Echipamentul minioficiul elevului/ei	Evaluarea materialului tematic/teoretic	Demonstrarea manoperei practice	Completarea ghidului lecțiilor practice	Nota finală
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						